

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про затвердження Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2022-2026 роки

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласна рада

ВИРШИЛА:

1. Затвердити Одеську регіональну комплексну програму з охорони довкілля на 2022-2026 роки (далі - Програма), що додається.
2. Обласній державній адміністрації при формуванні обласного бюджету протягом 2022-2026 років передбачати асигнування для реалізації заходів Програми, виходячи із наявних можливостей бюджету на відповідний рік.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

Проект рішення підготовлено Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації та внесено головою Одеської обласної державної адміністрації

Додаток
до рішення обласної ради
від «__» _____ 2021 року
№ ____-VIII

**Одеська регіональна комплексна програма з
охорони довкілля на 2022-2026 роки**

Одеса 2021

Обласна державна адміністрація забезпечує реалізацію в регіоні державної екологічної політики.

Одеська регіональна комплексна програма з охорони довкілля на 2022-2026 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до Закону України від 28.02.2019 № 2697-VIII «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р, Національного плану управління відходами до 2030 року затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Мета, напрями та завдання Програми відповідають стратегічному пріоритету 2 «Екологічна та техногенна безпека» Стратегії розвитку Одеської області на період 2021 - 2027 роки, яка затверджена рішенням обласної ради від 16.04.2021 № 139-VII (зі змінами), та його оперативним цілям:

2.1. Екологічна енергія

2.2. Захищена та відновлена екосистема

2.3. Належне і відповідальне поводження з відходами

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Одеська область є водним, приморським і прикордонним регіоном України. Має унікальні природно-екологічні комплекси, дельти річок Дунаю і Дністра, лимани північного Причорномор'я.

Процеси глобалізації та суспільних трансформацій підкреслили пріоритетність збереження довкілля та необхідність термінових заходів щодо збереження та захисту довкілля. Тривалий час економічний розвиток супроводжувався незбалансованою експлуатацією природних ресурсів.

Першопричинами екологічних проблем Одеської області подібні загальнодержавним:

підпорядкованість екологічних пріоритетів економічній доцільності; неврахування наслідків для довкілля у нормативно-правових актах;

переважання ресурсо - та енергоємних галузей у структурі економіки із негативним впливом на довкілля;

фізичне та моральне зношення основних фондів у галузях економіки;

неефективна система державного управління і моніторингу у сфері охорони навколишнього природного середовища та регулювання використання природних ресурсів;

недостатній рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження довкілля, недосконалість системи екологічної освіти та просвіти;

незадовільний рівень дотримання природоохоронного законодавства та екологічних прав і обов'язків громадян;

незадовільний контроль за дотриманням природоохоронного законодавства та незабезпечення невідворотності відповідальності за його порушення;

недостатнє фінансування (за залишковим принципом) з державного та місцевих бюджетів природоохоронних заходів.

Вирішення проблем потребує впровадження екосистемного підходу, удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, інтеграції екологічної політики до інших політик, обов'язкове врахування інтересів захисту довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, поєднання з сучасною системною екологічною політикою Європейського Союзу.

Основними екологічними проблемними питаннями області, на розв'язання якої спрямована Програма, є:

1. Незадовільний стан водних ресурсів та водотоків в основному через значний антропогенний вплив у попередні роки, недосконалість системи басейнового управління, вплив кліматичних змін, неналежний технічний стан каналізаційних очисних споруд.

2. Неналежне поводження з відходами в основному через наявність на території області непридатних пестицидів, відсутність системи і плану регіонального управління відходами.

3. Недостатня кількість об'єктів і площі природно-заповідного фонду, екологічної мережі, відсутність необхідної документації щодо створення та розвитку таких об'єктів.

4. Недосконалість системи моніторингу атмосферного повітря і інших природних ресурсів.

5. Недостатня організація робіт з екологічної освіти, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів; забезпечення міжнародної діяльності природоохоронного спрямування; організація проведення стратегічної екологічної оцінки.

Екологічна безпека регіону розглядається як сукупність процесів і заходів зі створення умов для збереження, раціонального використання та відтворення природних ресурсів і природно-територіальних комплексів як середовища для життєдіяльності населення, що є однією з найважливіших категорій сталого розвитку.

Основними забруднювачами поверхневих вод Одеської області є підприємства житлово-комунального господарства, які у 2020 році здійснили скид стічних вод у кількості 1388,0 млн.м³. Всього налічується 212 комплексів каналізаційних очисних споруд загальною проектною потужністю 1557,8 тис. м³/добу, з яких близько 28,6 % знаходяться у незадовільному технічному стані, а саме: каналізаційні очисні споруди Арцизької територіальної громади (ТГ) Болградського району, Саратської ТГ, Татарбунарської ТГ Білгород-Дністровського району, Ананьївської ТГ, Окнянської ТГ Подільського району.

Потребують реконструкції каналізаційні очисні споруди Біляївської ТГ Одеського, а також Подільського, Роздільнянського районів тощо. У населених пунктах Саврань, Захарівка, Ширяєво, Великомихайлівка, Миколаївка очисні споруди відсутні. Одними з головних причин такого становища є їх вік та невідповідність сучасним вимогам. Аварійні ситуації своєчасно не ліквідуються, не ведуться поточні та капітальні ремонти, відсутній постійний контроль за їх роботою, що призводить до забруднення земель і водних ресурсів.

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Використано свіжої води, усього	млн. м ³	276,2	279,3	310,105
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	116,63	110,0	130,95
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн. м ³	166,9	161,4	149,381
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	м ³	160,0	60,0	63,08

Серйозною проблемою є наявність непридатних хімічних засобів захисту рослин (далі - ХЗЗР), які залишились на території Одеської області з радянських часів. Належне поводження з ними є одним з напрямів роботи обласної державної адміністрації. За даними інвентаризації 2021 року на території області залишилось орієнтовно 488,332 тонни таких відходів, які зберігаються у 56 складських приміщеннях, більшість з яких перебувають у незадовільному стані та потребують негайного вивезення.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Кількість непридатних та заборонених до використання пестицидами та отрутохімікатами, усього, тонн	571,306	532,818	532,818	532,818	532,818	488,332

Особливості географічного розташування Одеської області наділили її унікальною та надзвичайно багатую різноманітністю природних комплексів і систем, від лісових, лісостепових і степових, до водно-болотних і приморських, які й представлені у системі природно-заповідного фонду (далі - ПЗФ). ПЗФ Одеської області станом на 01.01.2021 має в своєму складі 125 територій та об'єктів, з них 18 об'єктів загальнодержавного значення та 107 місцевого значення, загальна площа яких становить 163523,0471 га. Відношення площі ПЗФ до площі Одеської області становить 4,6 %, що менше середнього показника по Україні.

Одним із пріоритетів природоохоронної політики в області є охорона, збереження і розвиток ПЗФ, який має забезпечуватися, серед інших, шляхом створення нових територій та об'єктів ПЗФ, налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, науковими та навчальними закладами, установами природно-заповідного фонду, громадськими природоохоронними організаціями щодо виявлення і підготовки пропозицій про заповідання цінних природних комплексів та об'єктів, встановлення меж та єдиних державних охоронних та інформаційних знаків територій та об'єктів ПЗФ, ведення документації державного кадастру, підвищення екологічної свідомості широких верств населення про необхідність охорони та збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. На даний час потребує деталізації Регіональна схема екологічної мережі Одеської області ще по ТГ Подільського району.

Актуальною для області є необхідність підвищення ефективності існуючої регіональної системи моніторингу довкілля з метою інтеграції суб'єктів моніторингу довкілля в межах області для оптимізації процесів збору, первинної обробки, зберігання та передачі екологічної інформації, забезпечення всебічного інформування населення про екологічну ситуацію в регіоні, виховання у населення екологічної культури та підвищення екологічних знань.

Кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря збільшується.

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис.т	37,412	33,106	42,6
Парникові гази млн.т	1,4	1,2	1,6
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	1,1	0,99	1,28
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	15,7	13,9	17,9

Першочерговими заходами підвищення ефективності регіональної системи моніторингу довкілля, відповідно до постанови КМУ від 14.08.2019

№ 827, є організація і здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря.

Актуальним є питання популяризація знань і дій щодо охорони довкілля. У цьому напрямку також є необхідним вивчення і набрання фахівцями необхідного досвіду інших держав, перш за все європейських. На сьогодні робота з підвищення кваліфікації та міжнародної діяльності в екологічній галузі здійснюється недостатньо.

2. Визначення мети Програми

Мета Програми – досягнення ресурсно-екологічної безпеки, охорона та поліпшення стану довкілля в регіоні, мінімізація та пристосування до кліматичних змін, створення передумов щодо сталого соціально-економічного розвитку регіону, забезпечення конституційних прав громадян на сприятливе навколишнє природне середовище.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

В умовах об'єктивно діючих соціальних, економічних та фінансових обмежень, формування регіональної екологічної Програми пов'язане з вибором пріоритетних завдань на основі системи критеріїв, що базуються на всебічній оцінці реальної ситуації. Відповідно до цього, проблеми у сфері охорони навколишнього природного середовища регіону передбачається розв'язати шляхом:

- реалізації заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму водних об'єктів і заходів щодо ефективності роботи систем водовідведення в районах області;
- реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення;
- забезпечення збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, створення репрезентативної системи територій і об'єктів природно-заповідного фонду та формування екомережі;
- створення системи функціонування і реалізація програми моніторингу атмосферного повітря в Одеської області;
- заохочення й підтримки інформаційної та екологічно-просвітницької діяльності, здійснення заходів з підвищення кваліфікації фахівців облдержадміністрації та міжнародної діяльності з екологічних питань.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

Джерелами фінансування Програми є державний і місцеві бюджети. Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 2 до Програми та є її частиною.

Строк реалізації Програми становить 5 років: 2022 - 2026 роки, I етап - 2022-2024 роки, II етап - 2025-2026 роки.

4. Напрями діяльності та заходи Програми.

Напрями Програми відповідають завданням і функціям відповідальних виконавців, та включають розділи:

- охорона і раціональне використання водних ресурсів;
- охорона і раціональне використання земель, мінеральних ресурсів;
- збереження природно-заповідного фонду і екологічної мережі, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу;
- раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів;
- наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Напрями діяльності та заходи Програми наведено у додатку 3 до Програми. Всього Програмою передбачено 5 напрямів.

5. Очікувані результати та ефективність виконання Програми

Виконання Програми дасть можливість створити умови до поліпшення екологічного стану в Одеській області, передумови щодо отримання відомостей для прийняття управлінських рішень та інформування населення про стан довкілля.

За результатами виконання Програми передбачається:

- підтримання сприятливого гідрологічного режиму річок Причорномор'я (5 річок), Тилігульського лиману (з'єднувальний канал);
- реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення (488,332 тонни);
- забезпечення збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, створення репрезентативної системи територій і об'єктів природно-заповідного фонду та формування екомережі (деталізована схема екомережі);
- створення і реалізація програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони Одеська область;
- щорічне проведення просвітницьких заходів та міжнародної діяльності з екологічних питань, підвищення кваліфікації фахівців облдержадміністрації, підвищення ефективності реалізації регіональної екологічної політики

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Відповідальним виконавцем Програми є Департамент екології і природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації.

Відповідальний виконавець щороку до 15 липня та 15 січня подає Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації звіт про стан реалізації Програми.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія Одеської обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків

Після закінчення встановленого терміну дії Програми, не пізніше ніж у тримісячний строк, відповідальний виконавець складає підсумковий звіт про результати її виконання і надає його Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації разом з пояснювальною запискою.

ПАСПОРТ
Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля
на 2022-2026 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
2	Розробник Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
3	Відповідальний виконавець Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
4	Учасники Програми	Структурні підрозділи обласної державної адміністрації: Департамент екології та природних ресурсів; територіальні органи і установи центральних органів виконавчої влади; органи місцевого самоврядування (територіальні громади); КП «Регіональний ландшафтний парк Тилігульський»
5	Термін реалізації Програми	2022-2026 роки
5.1	Етапи реалізації програми	I етап – 2022-2024 роки II етап – 2025-2026 роки
6	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Державний бюджет України; місцеві бюджети, у тому числі: обласний, бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, грн, всього,	334 493 176,04
	у тому числі:	
7.1	коштів державного бюджету	108 666 791,00
7.2	коштів місцевого бюджету	180 926 385,04
	у тому числі:	
7.2.1	обласний бюджет	140 021 469,53
7.2.2	бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	40 904 915,51
7.3	інші джерела	44 900 000,00

Додаток 2
до Програми

Ресурсне забезпечення Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2022-2026 роки

грн

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	I етап			II етап		Усього витрат на виконання Програми
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	
Усього, у тому числі:	209 993 176,04	70 650 000,00	38 950 000,00	7 450 000,00	7 450 000,00	334 493 176,04
державний бюджет	78 566 791,00	14 600 000,00	14 500 000,00	500 000,00	500 000,00	108 666 791,00
місцевий бюджет, у тому числі:	109 126 385,04	34 750 000,00	23 150 000,00	6 950 000,00	6 950 000,00	180 926 385,04
обласний бюджет	78 611 469,53	27 360 000,00	20 150 000,00	6 950 000,00	6 950 000,00	140 021 469,53
бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	30 514 915,51	7 390 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	40 904 915,51
інші джерела	22 300 000,00	21 300 000,00	1 300 000,00	0,00	0,00	44 900 000,00

Напрями діяльності та заходи Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2022-2026 роки

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн						Очікуваний результат
					I етап		II етап				
					Усього	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	2026 рік	
1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів											
1.1	Будівництво та реконструкція споруд для очищення стічних вод, що утворюються в промисловості, комунальному господарстві, інших галузях народного господарства, систем і мереж каналізації, придбання насосного і технологічного обладнання	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації територіальні громади, місцеві ради		Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети						Зниження техногенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднювальних речовин
1.1.1	Реконструкція мережі господарсько-побутової каналізації та каналізаційних очисних споруд в м. Білявка Одеської області	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Білявська міська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	15 000 000,00 10 500 000,00 4 500 000,00	15 000 000,00 10 500 000,00 4 500 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Здійснення заходів зі водовідведення стічних вод з метою охорони водних ресурсів (за умови наявності проектно-кошторисної документації)
1.1.2	Будівництво напірного колектора та каналізаційної насосної станції по вул. Мельниченка у м. Подільськ Одеської області	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Подільська міська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	3 628 680,00 2 540 076,00 1 088 604,00	3 628 680,00 2 540 076,00 1 088 604,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Здійснення заходів зі водовідведення стічних вод з метою охорони водних ресурсів (за умови наявності проектно-кошторисної документації)
1.1.3	Будівництво каналізаційних очисних споруд в м. Березівка Березівського району Одеської області	2022-2024	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Березівська міська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	30 000 000,00 21 000 000,00 9 000 000,00	10 000 000,00 7 000 000,00 3 000 000,00	10 000 000,00 7 000 000,00 3 000 000,00	10 000 000,00 7 000 000,00 3 000 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Зниження техногенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднювальних речовин (за умови наявності проектно-кошторисної документації)
1.1.4	Коригування проектно-кошторисної документації "Реконструкція станції біологічної та глибокої очистки стічних вод в м. Кодима"	2022	Кодимська міська рада	Усього, у т.ч. бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	500 000,00 500 000,00	500 000,00 500 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	Здійснення заходів зі водовідведення стічних вод з метою охорони водних ресурсів
1.2	Відновлення, підтримка сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок та інших водойм	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації територіальні громади, місцеві ради		Обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети						Поліпшення стану водних ресурсів
1.2.1	Очищення р. Карасулак на території Криничинської сільської ради Болградського району Одеської області	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Криничинська сільська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	5 000 000,00 3 500 000,00 1 500 000,00	5 000 000,00 3 500 000,00 1 500 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Покращення гідрологічного стану р. Карасулак з реконструкцією частини гідротехнічних споруд та розробкою заходів щодо захисту від шкідливої дії вод (за умови наявності проектно-кошторисної документації)
1.2.2	Роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою придунайських озер Кагул, Каргал, Дервент, Градешка, Кугурлуй, Ялуг, Саф'яни та Катлабуг	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, територіальні громади	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань інші джерела	65 000 000,00 22 000 000,00 3 000 000,00 40 000 000,00	24 500 000,00 3 000 000,00 1 500 000,00 20 000 000,00	25 500 000,00 4 000 000,00 1 500 000,00 20 000 000,00	5 000 000,00 5 000 000,00 0,00 0,00	5 000 000,00 5 000 000,00 0,00 0,00	5 000 000,00 5 000 000,00 0,00 0,00	Наповнення водойм водою та поліпшення їх водообміну
1.2.3	Придбання спеціальної техніки типу "земснаряд"	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч.	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Наповнення водойм водою до

			ресурсів облдержадміністрації	обласний бюджет	4 000 000,00	4 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	нормативного підпільного рівня, поліпшення їх водообміну	
1.2.4	Відновлення гідрологічного режиму річки Балай з прилеглими джерелами в межах с. Курісове Березівського району	2022	Департамент фінансів облдержадміністрації (в частині міжбюджетних трансфертів), Курісовська сільська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет	1 800 000,00 1 800 000,00	1 800 000,00 1 800 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	Покращення гідрологічного та санітарного стану р. Балай (за умови наявності проектно-кошторисної документації)	
1.2.5	Реконструкція гідротехнічних споруд в Ізмаїльському районі Одеської області	2022-2024	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	32 000 000,00 20 300 000,00 11 700 000,00	13 000 000,00 8 300 000,00 4 700 000,00	9 500 000,00 6 000 000,00 3 500 000,00	9 500 000,00 6 000 000,00 3 500 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Наповнення водойм водою до нормативного підпільного рівня, поліпшення їх водообміну	
1.2.6	Інженерні вишукування, аналіз поточного стану сховища нафтозалишків "Лебже озеро" та розроблення рекомендацій щодо подальшого поводження з об'єктом	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, територіальні громади	Усього, у т.ч. інші джерела	900 000,00 900 000,00	900 000,00 900 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	Розробка заходів щодо недопущення техногенної катастрофи з потрапляння нафтопродуктів в р. Дунай	
1.2.7	Відновлення гідрологічного режиму річки Тилігул в межах м. Березівка Березівського району Одеської області	2022	Департамент фінансів облдержадміністрації (в частині міжбюджетних трансфертів), Березівська міська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	6 000 000,00 4 000 000,00 2 000 000,00	6 000 000,00 4 000 000,00 2 000 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Покращення гідрологічного та санітарного стану р.Тилігул, захист міста від шкідливої дії вод (за умови наявності проектно-кошторисної документації)	
1.2.8	Поліпшення гідрологічного стану, реконструкція балки на території села Стара Некрасівка Сафнінської ради Ізмаїльського району Одеської області	2022-2023	Департамент фінансів облдержадміністрації (в частині міжбюджетних трансфертів), Сафнінська сільська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	13 000 000,00 10 000 000,00 3 000 000,00	7 000 000,00 5 390 000,00 1 610 000,00	6 000 000,00 4 610 000,00 1 390 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Покращення гідрологічного і санітарного стану балки, захист с. Стара Некрасівка від шкідливої дії вод	
1.2.9	Розчистка русла нижньої частини р. Барабой з реконструкцією наявних гідротехнічних споруд	2022	Департамент фінансів облдержадміністрації (в частині міжбюджетних трансфертів), Дальницька сільська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	8 387 705,04 5 871 393,53 2 516 311,51	8 387 705,04 5 871 393,53 2 516 311,51	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Покращення гідрологічного та санітарного стану р. Барабой (за умови наявності проектно-кошторисної документації)	
Разом за напрямом 1				Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань інші джерела	185 216 385,04 20 300 000,00 96 911 469,53 27 104 915,51 40 900 000,00	99 716 385,04 8 300 000,00 52 301 469,53 18 214 915,51 20 900 000,00	51 000 000,00 6 000 000,00 19 110 000,00 5 890 000,00 20 000 000,00	24 500 000,00 6 000 000,00 15 500 000,00 3 000 000,00 0,00	5 000 000,00 0,00 5 000 000,00 0,00 0,00	5 000 000,00 0,00 5 000 000,00 0,00 0,00		
2. Охорона і раціональне використання земель, мінеральних ресурсів												
2.1	Будівництво, розширення та реконструкція протиерозійних, гідротехнічних, протикарстових, берегозакріплювальних, протизсувних, протиобвальних, протилавинних і протиселевих споруд, а також проведення заходів з захисту від підтоплення і затоплення, направлених на запобігання розвитку небезпечних геологічних процесів, усуненню або зниженню до допустимого рівня їх негативного впливу на територію і об'єкти. Проведення заходів щодо хімічної меліорації ґрунтів. Розроблення технологій, обладнання та здійснення заходів для очищення, відновлення забруднених земель, а також земель, засмічених промисловими, побутовими та іншими відходами.	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації			Обсяг коштів в відповідний рік визначається рішенням про обласний та інші бюджети						Поліпшення стану довкілля, створення безпечних умов для населення
2.1.1.	Розробка проекту рекультивациі полігону твердих побутових відходів (ТПВ) в с. Шабо. Рекультивациі полігону ТПВ с. Шабо	2022-2023	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Шабівська сільська рада	Усього, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	5 500 000,00 3 500 000,00 2 000 000,00	500 000,00 0,00 500 000,00	5 000 000,00 3 500 000,00 1 500 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Повернення земель до господарського використання	
Разом за напрямом 2				Усього, у т.ч. обласний бюджет	5 500 000,00 3 500 000,00	500 000,00 0,00	5 000 000,00 3 500 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00		

				бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	2 000 000,00	500 000,00	1 500 000,00	0,00	0,00	0,00	
3. Збереження природно-заповідного фонду та екологічної мережі, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу											
3.1	Розроблення документації із землеустрою з організації та встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) та заходи щодо внесення відомостей до Державного земельного кадастру	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	2 360 000,00 1 300 000,00 1 060 000,00	960 000,00 400 000,00 560 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	300 000,00 200 000,00 100 000,00	300 000,00 200 000,00 100 000,00	300 000,00 200 000,00 100 000,00	Внесення меж територій та об'єктів ПЗФ до Державного земельного кадастру
3.2	Підготовка документації державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	2 500 000,00 1 500 000,00 1 000 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	500 000,00 300 000,00 200 000,00	Створення системи достовірних відомостей про стан ПЗФ та перспективи його розвитку
3.3	Розроблення проектів створення територій та об'єктів ПЗФ	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього у т.ч. обласний бюджет	700 000,00 700 000,00	300 000,00 300 000,00	100 000,00 100 000,00	100 000,00 100 000,00	100 000,00 100 000,00	100 000,00 100 000,00	Розширення мережі територій та об'єктів ПЗФ
3.4	Розроблення деталізованої схеми екологічної мережі Одеської області в крупних масштабах (1:50000)	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього у т.ч. обласний бюджет	400 000,00 400 000,00	400 000,00 400 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	Завершення робіт з деталізації схеми екологічної мережі Одеської області
3.5	Реконструкція з'єднувального каналу між Тилігульським лиманом і Чорним морем на території Комінтернівського району Одеської області	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Регіональний ландшафтний парк "Тилігульський"	Усього у т.ч. державний бюджет обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	37 357 911,00 27 357 911,00 3 000 000,00 7 000 000,00	37 357 911,00 27 357 911,00 3 000 000,00 7 000 000,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	Завершення реконструкції каналу для охорони та збереження типових та унікальних природних комплексів Тилігульського лиману
3.6	Розроблення документації із землеустрою Регіонального ландшафтного парку "Тилігульський" та з'єднувального каналу між Тилігульським лиманом і Чорним морем	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Регіональний ландшафтний парк "Тилігульський"	Усього у т.ч. обласний бюджет	900 000,00 900 000,00	900 000,00 900 000,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	Уточнення площі Регіонального ландшафтного парку "Тилігульський"
3.7	Капітальний ремонт з облаштування зони відпочинку та благоустроєм скверу у місті Роздільна Одеської області	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації Роздільнянська міська рада	Усього у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	16 000 000,00 11 200 000,00 4 800 000,00	16 000 000,00 11 200 000,00 4 800 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Збереження та раціональне використання рослинного світу
Разом за напрямом 3				Усього у т.ч. державний бюджет обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань	60 217 911,00 30 157 911,00 18 260 000,00 11 800 000,00	56 417 911,00 28 057 911,00 16 560 000,00 11 800 000,00	1 100 000,00 600 000,00 500 000,00 0,00	900 000,00 500 000,00 400 000,00 0,00	900 000,00 500 000,00 400 000,00 0,00	900 000,00 500 000,00 400 000,00 0,00	
4. Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів											
4.1	Забезпечення екологічно-безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин в Одеській області, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР) та тари, у якій зберігаються та перевозяться ХЗЗР	2022	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	37 500 000,00 33 700 000,00 3 800 000,00	37 500 000,00 33 700 000,00 3 800 000,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00	Ліквідація джерел можливого забруднення довкілля небезпечними відходами
4.2	Забезпечення екологічно-безпечного перевезення, утилізації/ видалення відходів та небезпечних хімічних речовин (ртути металеві і її відходів та ртутних термометрів)	2022-2026	Головне управління ДСНС України в Одеській області, Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації, Науково-дослідна установа «Український науковий центр екології моря»	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	2 708 880,00 508 880,00 2 200 000,00	1 508 880,00 508 880,00 1 000 000,00	300 000,00 0,00 300 000,00	300 000,00 0,00 300 000,00	300 000,00 0,00 300 000,00	300 000,00 0,00 300 000,00	Усунення небезпечних речовин і відходів
Разом за напрямом 4				Усього, у т.ч.	40 208 880,00	39 008 880,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	

				державний бюджет	34 208 880,00	34 208 880,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				обласний бюджет	6 000 000,00	4 800 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00	300 000,00		
5. Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища												
5.1	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики, створення бібліотек, відеотек, фонотек тощо. Забезпечення міжнародної діяльності природоохоронного спрямування та участь у заходах як сторони міжнародних двосторонніх та багатосторонніх угод, у тому числі сплата членських внесків.	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет	1 000 000,00 1 000 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	Підвищення рівня екологічної освіти, виховання та культури населення у сфері охорони навколишнього природного середовища	
5.2	Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних органів. Утримання та оснащення природоохоронних організацій приладами, обладнанням і спеціальними транспортними засобами	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет	750 000,00 750 000,00	150 000,00 150 000,00	150 000,00 150 000,00	150 000,00 150 000,00	150 000,00 150 000,00	150 000,00 150 000,00	Отримання інформації, знань для впровадження у діяльність органів влади в екологічній сфері	
5.3	Організація проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. Розроблення цільових і комплексних державних і регіональних екологічних програм	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет	1 000 000,00 1 000 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	200 000,00 200 000,00	Екологічна оцінка та підготовка до реалізації програмних продуктів і проєктів	
5.4	Утримання пересувної мобільної лабораторії (оцінка відповідності, повірка і калібрування засобів виміральної техніки, метрологічне забезпечення і технічне навчання персоналу)	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 600 000,00 2 600 000,00	1 400 000,00 1 400 000,00	300 000,00 300 000,00	300 000,00 300 000,00	300 000,00 300 000,00	300 000,00 300 000,00	Організація роботи мобільної лабораторії	
5.5	Запровадження та обслуговування функціонування державної системи моніторингу атмосферного повітря (у тому числі придбання обладнання стаціонарних пунктів спостереження тощо)	2022-2024	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет інші джерела	36 000 000,00 24 000 000,00 8 000 000,00 4 000 000,00	12 000 000,00 8 000 000,00 2 600 000,00 1 400 000,00	12 000 000,00 8 000 000,00 2 700 000,00 1 300 000,00	12 000 000,00 8 000 000,00 2 700 000,00 1 300 000,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	Визначення рівня забруднення атмосферного повітря для прийняття управлінських рішень, впровадження заходів щодо обмеження викидів, інформування населення	
5.6	Запровадження та обслуговування функціонування державної системи моніторингу атмосферного повітря (обслуговування обладнання стаціонарних пунктів спостереження тощо)	2022-2026	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Усього, у т.ч. обласний бюджет	2 000 000,00 2 000 000,00	400 000,00 400 000,00	400 000,00 400 000,00	400 000,00 400 000,00	400 000,00 400 000,00	400 000,00 400 000,00	Функціонування стаціонарних пунктів спостереження та отримання інформації про стан атмосферного повітря	
Разом за напрямом 5				Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет інші джерела	43 350 000,00 24 000 000,00 15 350 000,00 4 000 000,00	14 350 000,00 8 000 000,00 4 950 000,00 1 400 000,00	13 250 000,00 8 000 000,00 3 950 000,00 1 300 000,00	13 250 000,00 8 000 000,00 3 950 000,00 1 300 000,00	1 250 000,00 0,00 1 250 000,00 0,00	1 250 000,00 0,00 1 250 000,00 0,00		
Всього за Програмою				Усього у т.ч. державний бюджет місцевий бюджет, у т.ч. обласний бюджет бюджети територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань інші джерела	334 493 176,04 108 666 791,00 180 926 385,04 140 021 469,53 40 904 915,51 44 900 000,00	209 993 176,04 78 566 791,00 109 126 385,04 78 611 469,53 30 514 915,51 22 300 000,00	70 650 000,00 14 600 000,00 34 750 000,00 27 360 000,00 7 390 000,00 21 300 000,00	38 950 000,00 14 500 000,00 23 150 000,00 20 150 000,00 3 000 000,00 1 300 000,00	7 450 000,00 500 000,00 6 950 000,00 6 950 000,00 0,00 0,00	7 450 000,00 500 000,00 6 950 000,00 6 950 000,00 0,00 0,00		

Пояснювальна записка
до проєкту рішення «Про затвердження Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2022-2026 роки»

Термін дії Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2020-2021 роки закінчується у поточному році. Для продовження забезпечення реалізації в регіоні державної екологічної політики Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації отримана згода голови облдержадміністрації та підготовлений проєкт нової Одеської регіональної комплексної програми з охорони довкілля на 2022-2026 роки (далі - Програма).

Програма розроблена відповідно державних стратегічних документів, її мета, напрями та завдання відповідають стратегічному пріоритету 2 «Екологічна та техногенна безпека» Стратегії розвитку Одеської області на період 2021 - 2027 роки, яка затверджена рішенням обласної ради від 16.04.2021 № 139-VII (зі змінами), та його оперативним цілям:

- 2.1. Екологічна енергія
- 2.2. Захищена та відновлена екосистема
- 2.3. Належне і відповідальне поводження з відходами

Першопричинами екологічних проблем Одеської області подібні загальнодержавним, основними з яких є:

- підпорядкованість екологічних пріоритетів економічній доцільності;
- переважання ресурсо - та енергоємних галузей у структурі економіки, зношеність основних фондів;
- неефективна система державного управління у сфері охорони довкілля;
- недостатній рівень розуміння та освіти в суспільстві пріоритетів збереження довкілля;
- незадовільний рівень дотримання та контролю природоохоронного законодавства та екологічних прав і обов'язків громадян;
- недостатнє фінансування (за залишковим принципом) природоохоронних заходів.

Вирішення проблем потребує впровадження екосистемного підходу, удосконалення системи інтегрованого екологічного управління, інтеграції екологічної політики до інших політик, обов'язкове врахування інтересів захисту довкілля у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності.

Основними екологічними проблемними питаннями області, на розв'язання якої спрямована Програма, є:

1. Незадовільний стан водних ресурсів, недосконалість системи басейнового управління, вплив кліматичних змін, неналежний технічний стан очисних споруд.
2. Неналежне поводження з відходами в області, відсутність системи і плану регіонального управління відходами.
3. Недостатня кількість об'єктів і площі природно-заповідного фонду, екологічної мережі.
4. Недосконалість системи моніторингу атмосферного повітря і інших природних ресурсів.
5. Недостатня організація робіт з екологічної освіти.

Екологічна безпека регіону розглядається як сукупність процесів і заходів зі створення умов для збереження, раціонального використання та відтворення природних ресурсів і природно-територіальних комплексів як середовища для

життєдіяльності населення, що є однією з найважливіших категорій сталого розвитку.

Основними забруднювачами поверхневих вод Одеської області є підприємства житлово-комунального господарства, які у 2020 році здійснили скид стічних вод у кількості 1388,0 млн.м³. Всього налічується 212 комплексів каналізаційних очисних споруд загальною проектною потужністю 1557,8 тис. м³/добу, з яких близько 28,6 % знаходяться у незадовільному технічному стані, а саме: каналізаційні очисні споруди Арцизької територіальної громади (ТГ) Болградського району, Саратської ТГ, Татарбунарської ТГ Білгород-Дністровського району, Ананьївської ТГ, Окнянської ТГ Подільського району, які потребують реконструкції. У низці населених пунктах очисні споруди відсутні.

Серйозною проблемою є наявність непридатних хімічних засобів захисту рослин (далі - ХЗЗР), які залишились на території Одеської області з радянських часів. За даними інвентаризації 2021 року на території області залишилось орієнтовно 488,332 тонни таких відходів, які зберігаються у 56 складських приміщеннях, більшість з яких перебувають у незадовільному стані.

Одеська область наділена унікальною та надзвичайно багатою різноманітністю природних комплексів і систем, які й представлені у системі природно-заповідного фонду (далі - ПЗФ). ПЗФ Одеської області має в своєму складі 125 територій та об'єктів, з них 18 об'єктів загальнодержавного значення та 107 місцевого значення, загальна площа яких становить 163 523,0471 га. Відношення площі ПЗФ до площі Одеської області становить 4,6 %, що менше середнього показника по Україні. Одним із пріоритетів природоохоронної політики в області є охорона, збереження і розвиток ПЗФ, який має забезпечуватися, серед інших, шляхом створення нових територій та об'єктів ПЗФ.

Актуальною для області є необхідність підвищення ефективності існуючої регіональної системи моніторингу довкілля для оптимізації процесів збору, первинної обробки, зберігання та передачі екологічної інформації, забезпечення всебічного інформування населення та для прийняття управлінських рішень. Кількість викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря збільшується, у 2019 році склала 33,106 тис. т (1,2 млн т парникові гази), а у 2020 році вже 42,6 тис. т (1,6 млн т парникові гази). Першочерговими заходами є організація і здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря.

Актуальним є питання популяризація знань і дій щодо охорони довкілля. У цьому напрямку також є необхідним вивчення і набрання фахівцями необхідного досвіду інших держав, перш за все європейських.

Мета нової Програми – досягнення ресурсно-екологічної безпеки, охорона та поліпшення стану довкілля в регіоні, мінімізація та пристосування до кліматичних змін, створення передумов щодо сталого соціально-економічного розвитку регіону, забезпечення конституційних прав громадян на сприятливе навколишнє природне середовище.

В умовах об'єктивно діючих соціальних, економічних та фінансових обмежень, формування регіональної екологічної Програми пов'язане з вибором пріоритетних завдань на основі системи критеріїв, що базуються на всебічній оцінці реальної ситуації:

- реалізації заходів з відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму водних об'єктів і заходів щодо ефективності роботи систем водовідведення в районах області;
- реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення;
- забезпечення збереження біологічного і ландшафтного різноманіття, та формування екомережі;
- створення системи функціонування і реалізація програми моніторингу атмосферного повітря в Одеської області;
- заохочення й підтримки інформаційної та екологічно-просвітницької діяльності, здійснення заходів з підвищення кваліфікації.

Напрями Програми відповідають завданням і функціям відповідальних виконавців, та включають розділи:

- охорона і раціональне використання водних ресурсів;
- охорона і раціональне використання земель, мінеральних ресурсів;
- збереження природно-заповідного фонду і екологічної мережі, охорона і раціональне використання рослинного і тваринного світу;
- раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів;
- наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Строк реалізації Програми становить 5 років: 2022 - 2026 роки, I етап - 2022-2024 роки, II етап - 2025-2026 роки.

Напрями діяльності та заходи Програми наведено у додатку 3 до Програми. Всього Програмою передбачено 5 напрямів та 25 заходів.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 2 до Програми та є її частиною.

Джерелами фінансування Програми є державний і місцеві бюджети.

За результатами виконання Програми передбачається:

- підтримання сприятливого гідрологічного режиму річок Причорномор'я, Тилігульського лиману (з'єднувальний канал);
- реалізація заходів регіонального плану управління відходами, вивезення з області всіх непридатних ХЗЗР на утилізацію/видалення (488,332 тонни);
- забезпечення збільшення екомережі (деталізована схема екомережі);
- створення і реалізація програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони Одеська область;
- щорічне проведення просвітницьких заходів та міжнародної діяльності з екологічних питань, підвищення кваліфікації фахівців.